

Notat

Opfølgning på BUU-møde den 20. maj angående spredningen af tosprogede skoleelever i hhv. indskoling og udskoling i Københavns Kommune

17. august 2020

Børne- og Ungdomsudvalget behandlede den 20. maj sagen "Fordeling af sprogligt udfordrede elever i dagtilbud og skole". I den forbindelse drøftede udvalget bl.a. en figur, der viste tosprogsprocenten på byens skoler i hhv. 0. og 9. klasse i skoleåret 2019/2020. Figuren, der var en del af det oplæg, som blev udarbejdet til sagen, viste, at der var en større spredning af tosprogede elever i 0. klasse end i 9. klasse i skoleåret 2019/2020.

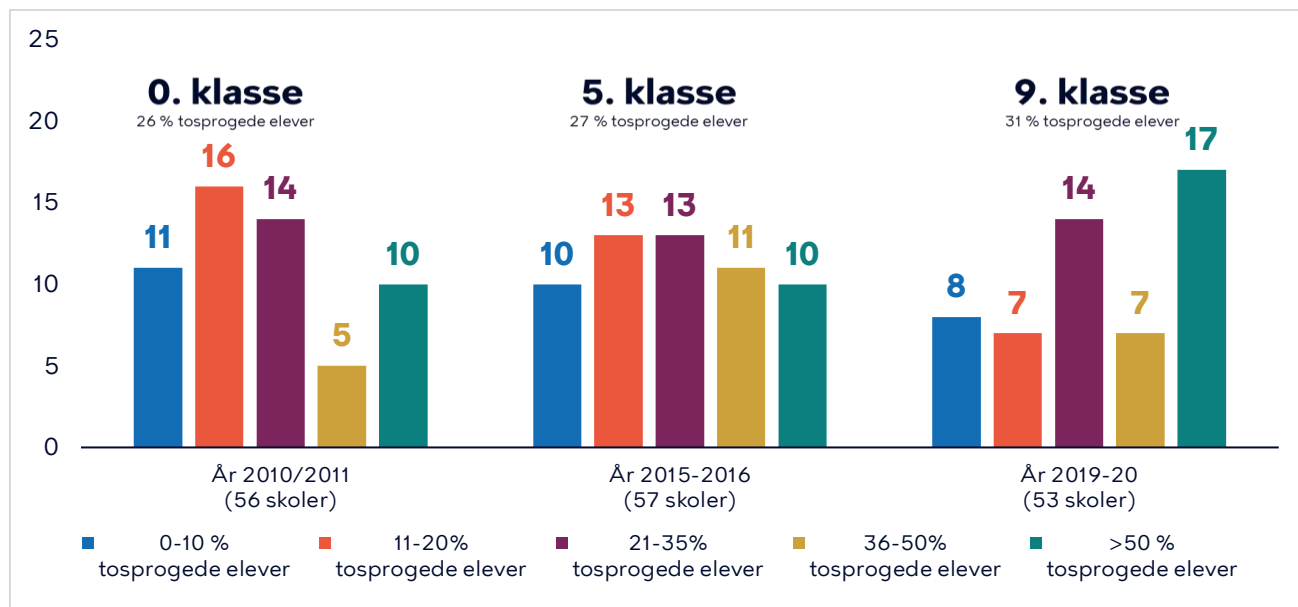
Udvalget bad forvaltningen vende tilbage med en uddybning af figuren og var nysgerrige på, om de tosprogede 9. klasseelever igennem hele deres skolegang har været ujævnt fordelt, og om figuren er udtryk for en generel tendens eller blot afspejler et enkelt skoleår. Dette følges der derfor op på i nærværende notat.

Den ujævne fordeling af tosprogede 9. klasseelever i skoleåret 2019/2020

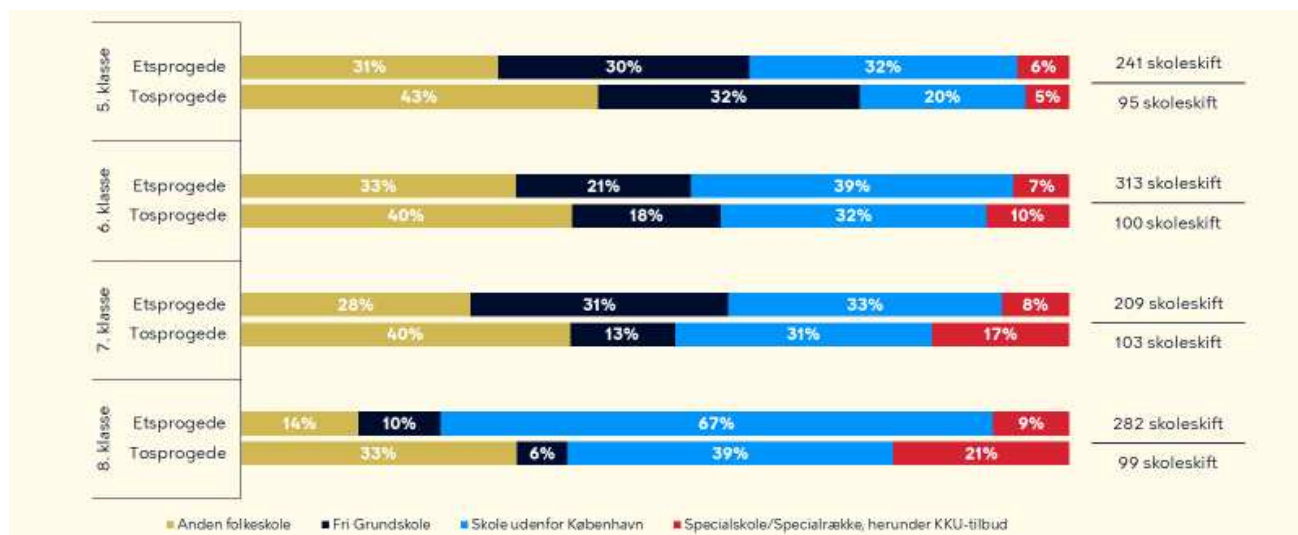
Data viser, at de tosprogede 9. klasseelever fra 2019/2020 ikke igennem hele deres skoletid har været ujævnt fordelt – koncentrationen på bestemte skoler er derimod steget igennem elevernes skoletid (figur 1).

Som det fremgår af figur 2, der viser elevernes skoleskift mellem 5. og 9. klasse, er en relativ stor andel af de tosprogede elevers skoleskift sket til en skole udenfor kommunen eller til en fri grundskole, mens de tosprogede elever i højere grad er skiftet til anden folkeskole indenfor kommunen. Data indikerer således, at disse to faktorer – sammen med lukningen af flere friskoler i København i samme periode - kan have medvirket til den større koncentration af tosprogede elever på bestemte skoler i kommunen, som sås blandt 9. klasseeleverne i skoleåret 2019/20.

Figur 1: Udvikling i spredning – 9. klasseeleverne fra 2019/2020

Figur 2: Bevægelser fra skole til skole og ud af kommunen – 9. klasseeleverne fra 2019/2020

Udvikling i spredningen af andel tosprogede generelt

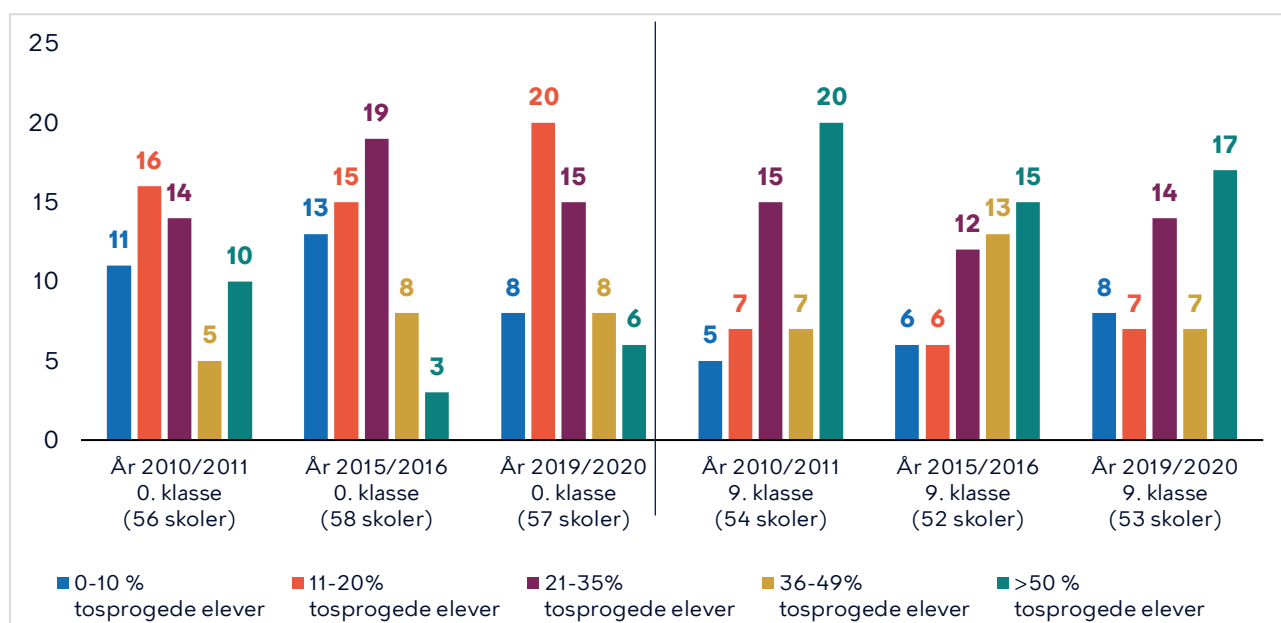
Ser man på andelen af tosprogede i hhv. 0. klasse og 9. klasse i hhv. 2010/2011, 2015/2016 og 2019/2020 (figur 3) kan man se, at der samlet set er sket en udvikling mod en mere jævn spredning af tosprogede elever på de københavnske folkeskoler i 0. klasse over de seneste ti år. I

2010/11 var der 10 skoler med mere end 50% tosprogede i 0. klasse mod 6 skoler i 2019/20.

Data viser også, at der i skoleåret 2019/2020 var færre skoler med mere end 50% tosprogede elever i 9. klasse. I 2010/2011 var der tale om 20 skoler, mens der i 2019/2020 var tale om 17 skoler. Samtidig er andelen af skoler med mellem 36-50% og over 50% tosprogede 9. klasseelever samlet set blevet mindre over de seneste ti år.

Andelen af tosprogede elever er imidlertid fortsat højere i 9. klasse end i 0. klasse, og denne tendens ses i alle de tre nedslagsår, som fremgår af figur 3.

Figur 3: Udvikling i spredningen af andel tosprogede

Hvorfor er der flere tosprogede elever i 9. klasse end i 0. klasse?

Skoleskift i indskolingen

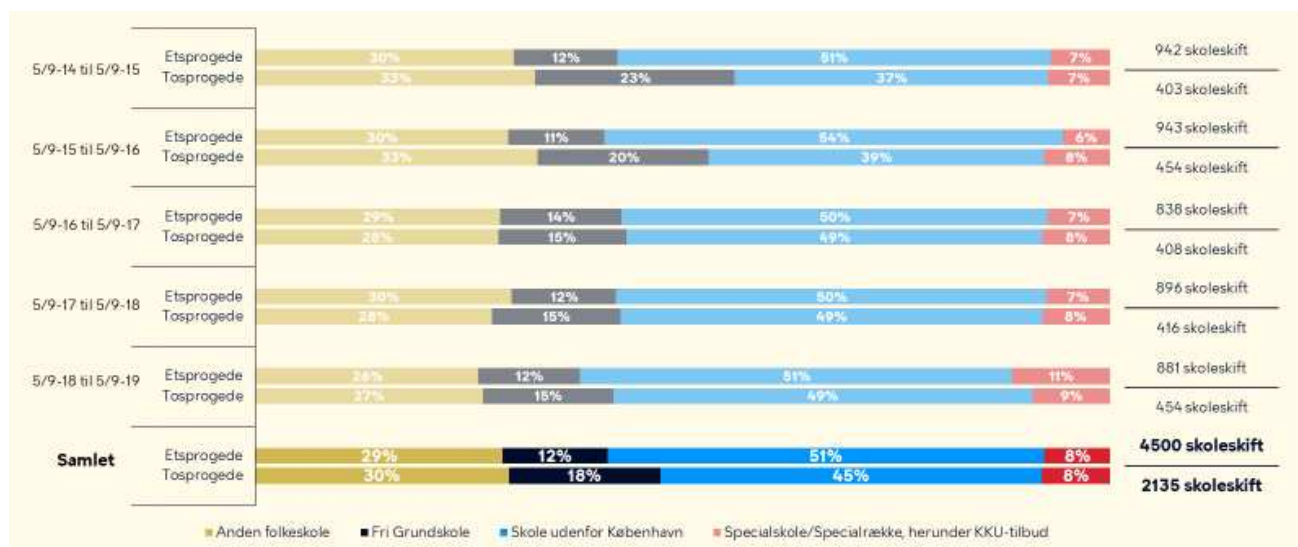
Der kan være flere forklaringer på, at tosprogede elever generelt er mere bredt fordelt på skolerne i 0. klasse end i 9. klasse. Eksempelvis har skoledistriktsændringer og byggeri af nye skoler, københavnermodellen og den generelle demografiske udvikling i København betydning for fordelingen af elever i forbindelse med skolestart.

Men når der søges svar på, hvorfor fordelingen af tosprogede bliver mindre bred i udskolingsårene, er det relevant at dykke ned i såvel tosprogede som etsprogede elevers bevægelser mellem skoler og ud af kommunen i løbet af skoletiden.

Kigger man på tværs af de seneste fem skoleår, er der i indskolingen ikke de store forskelle imellem et- og tosprogede elever i forhold til, hvor de bevæger sig hen, når de skifter skole (figur 4). Størstedelen af

skoleskifterne (hhv. 51% og 45%) er skiftet til en skole i en anden kommune, mens den næststørste gruppe af skoleskifterne er begyndt på en anden folkeskole i København (hhv. 29% og 30%).

Figur 4: Udvikling i spredning - indskoling

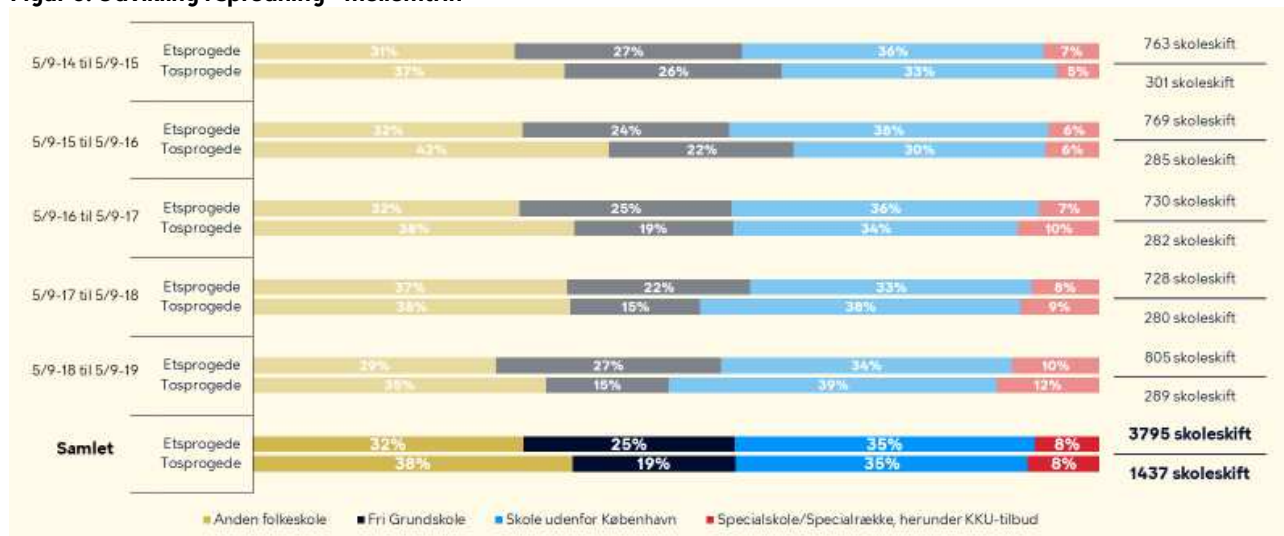

Skoleskift på mellemtrinnet

I forhold til indskoling ses der på mellemtrinnet et fald i elever, der skifter til skoler udenfor København (figur 5). Størstedelen af skoleskifterne blandt etsprogede er dog fortsat er til skoler, der ligger udenfor kommunen, mens de tosprogede i højere grad end i indskoling skifter til en anden folkeskole. Andelen af skoleskift til en anden folkeskole eller frie grundskoler stiger for både et- og tosprogede elever på mellemtrinnet. Den største samlede stigning til frie grundskoler ses blandt de etsprogede – her stiger andelen af skoleskift fra 12% i indskoling til 25% på mellemtrinnet.

Ser man på *udviklingen på mellemtrinnet* for tosprogede elever er andelen, der ved skoleskift vælger en fri grundskole, faldet støt over årene fra 26% i skoleåret 2014/15 til 15% i skoleåret 2018/19. Den samlede andel af tosprogede elever, der skifter til en anden folkeskole i København stiger imidlertid fra 30% samlet for årene i indskoling til 38% samlet for årene på mellemtrinnet, mens andelen af etsprogede elever, der skifter til en anden folkeskole, blot stiger fra 29% til 32%. Andelen af tosprogede, der skifter til en skole udenfor kommunen falder samtidig fra 45% til 35%.

Figur 5: Udvikling i spredning - mellemtrin

Skoleskift i udskolingen

Den største forskel mellem et- og tosprogede elevers skoleskift ses i udskolingen (figur 6)¹. F.eks. stiger andelen af etsprogede elever, som skifter til en skole udenfor kommunen fra 35% på mellemtrinnet til 53% i udskolingen, og her viser data især en større andel efterskoler blandt modtagertilbuddene. Der er også fortsat en større andel etsprogede, som skrifter til en fri grundskole (17%).

De tosprogede elever skifter i højere grad end de etsprogede til en anden folkeskole i København, hvilket også gjorde sig gældende på mellemtrinnet. Der ses også en væsentlig stigning i andelen af tosprogede elever, der visiteres til et specialtilbud, behandlingshjem eller tilbud under KKU (fra 8% til 14%).

¹ Figuren indeholder kun skoleskift for elever i løbet af 7. og 8. klasse. Dette skyldes, at metoden, der anvendes i forhold til udsivning, er data pr. 5 september i hvert nyt skoleår.

Figur 6: Udvikling i spredning - udskoling

